

Det siger FOAs medlemmer om julen 2012 og deres forventninger til forbrug

FOA har i perioden 6.-13. november 2012 gennemført en undersøgelse via forbundets elektroniske medlemspanel om medlemmernes forventninger til deres forbrug i forbindelse med julen 2012. I alt 1.788 medlemmer har medvirket helt eller delvist i denne undersøgelse, som var del af en større undersøgelse med flere andre emner. Svarprocenten i undersøgelsen om jul er 60 procent.

Hovedresultaterne af undersøgelsen er:

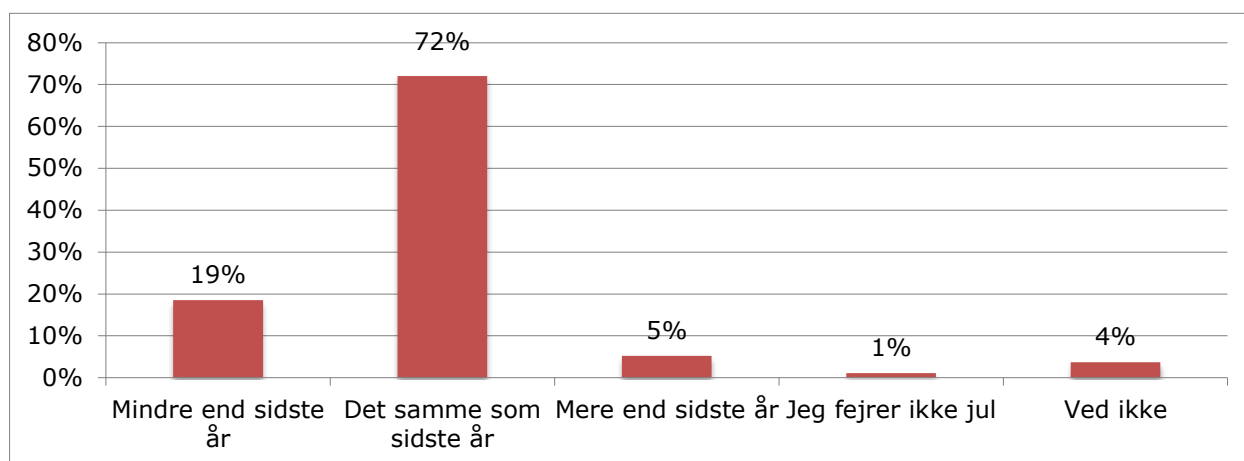
- 19 procent af FOAs medlemmer svarer, at julen i år skal koste mindre end sidste år. 72 procent svarer, at julen må koste det samme som sidste år. For 5 procent af medlemmerne må julen koste mere end sidste år.
- 14 procent af FOAs medlemmer regner med, at årets jul bliver økonomisk vanskelig for dem.
- Samlet set regner 12 procent af FOAs medlemmer med at købe på kredit eller låne til forbrug i forbindelse med årets jul. Blandt medlemmer, der forventer, at julen bliver økonomisk vanskelig er det 29 procent, der forventer at købe på kredit eller optage lån til indkøb i forbindelse med julen. Disse medlemmer forventer især at benytte kassekredit (19 procent).
- Samlet set svarer 30 procent af de adspurgte medlemmer, at de forventer at spare på gaver denne jul. Blandt medlemmer, hvor julen skal koste mindre end sidste år, er det 85 procent, der regner med at spare på årets julegaver.
- 22 procent af medlemmerne forventer at spare på mad, drikkevarer, juleknas og/eller pynt. Blandt medlemmer, hvis jul skal koste mindre end sidste år, svarer 62 procent, at de forventer at spare på mad, drikkevarer, knas og pynt.
- Blandt årsagerne til, at medlemmerne sparer på en eller flere udgifter denne jul, er en lavere husstandsindkomst (35 procent), et ønske om at bruge pengene på noget andet (22 procent), ændret familiesituation (15 procent), ledighed hos medlemmet og/eller samlever (11 procent) og frygt for ledighed (10 procent). I de åbne svar nævner flere medlemmer også pris- og lønudviklingen og købekraft som årsag til besparelserne i julen. Mange medlemmer skriver også, at de skal arbejde i julen eller holder jul hos andre, og at deres udgifter til jul derfor er lavere i år.

Svarene på de enkelte spørgsmål kan ses på de følgende sider. Undersøgelsens metode er beskrevet til sidst i dette notat.

For næsten hvert femte FOA-medlem skal julen koste mindre i år end sidste år

19 procent af FOAs medlemmer svarer i en ny medlemsundersøgelse, at julen i år skal koste mindre end sidste år. For 72 procent af medlemmerne må julen i år ikke koste mere i år end sidste år. Kun 5 procent af medlemmer angiver, at julen i år må koste mere end sidste år.

Figur 1. Hvad må julen koste for dig i år? - Tænk på alle udgifter i forbindelse med julen - mad og drikke, julegaver, juletræ, julepynt, evt. transportudgifter m.m.

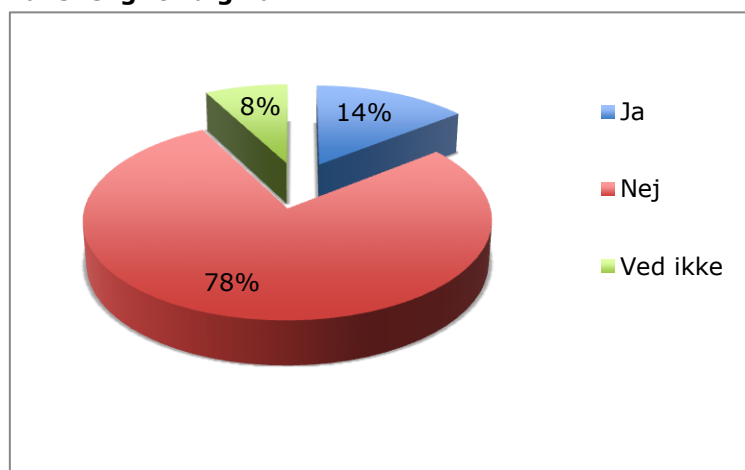

Anm.: 1.788 besvarelser

14 procent af FOAs medlemmer forventer, at julen bliver økonomisk svær i år

14 procent af FOAs medlemmer angiver, at de forventer, at julen i år bliver økonomisk vanskelig for dem. 78 procent af medlemmerne forventer ikke, at det bliver økonomisk vanskeligt for dem at holde jul i år. 8 procent af medlemmerne svarer "Ved ikke" til spørgsmålet.

Figur 2. Regner du med, at julen bliver økonomisk vanskelig for dig i år?

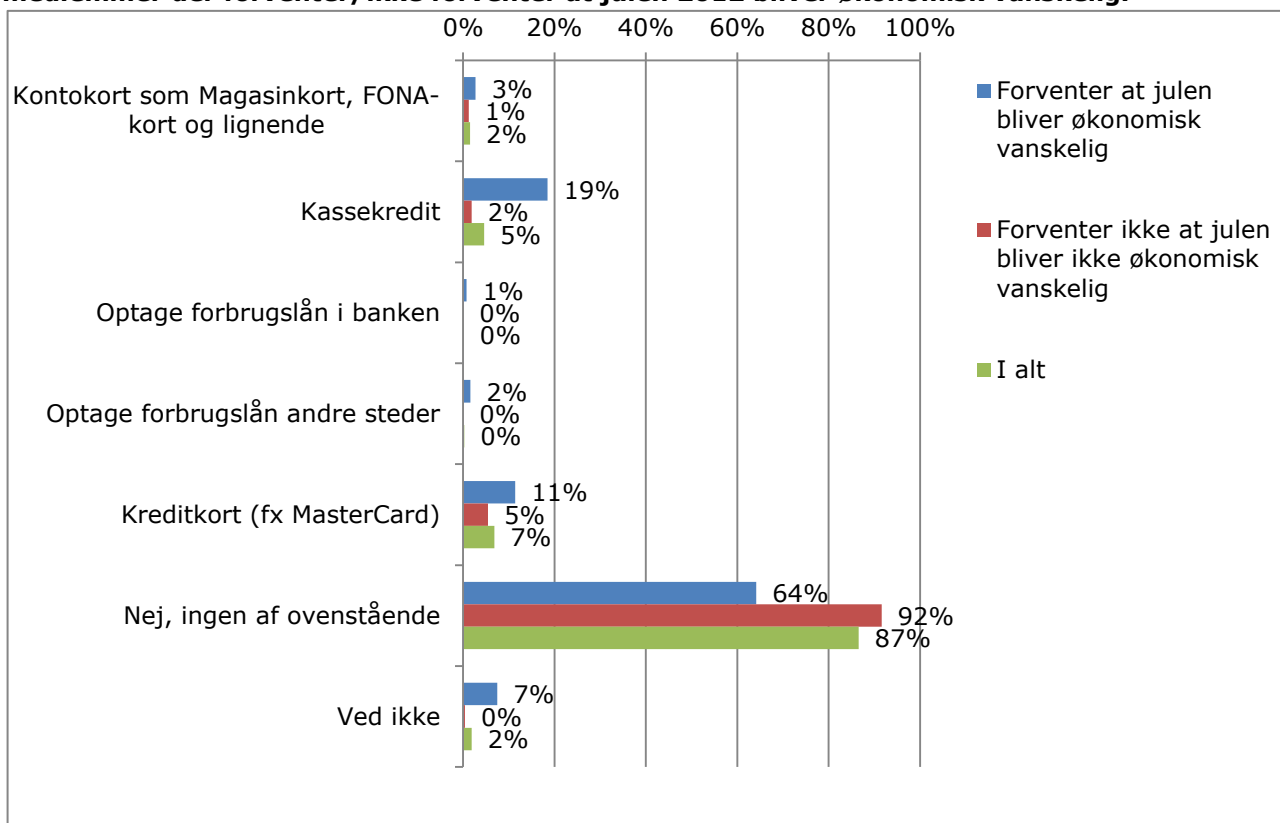

Anm.: 1.767 besvarelser. Spørgsmålet er ikke stillet til medlemmer, der tidligere har angivet, at de ikke fejrer jul.

12 procent regner med at købe på kredit eller låne i forbindelse med julen

Samlet set angiver 12 procent¹ af de adspurgte medlemmer, at de forventer at købe på kredit eller optage lån til indkøb og andre udgifter i forbindelse med julen i år.

Figur 3. Regner du med at benytte dig af nogle af de følgende muligheder i forbindelse med indkøb og andre udgifter i forbindelse med julen i år? - Du kan vælge flere svar. Fordelt på medlemmer der forventer/ikke forventer at julen 2012 bliver økonomisk vanskelig.

Anm.: 1.766 besvarelser, heraf 254 medlemmer, der forventer at julen 2012 bliver økonomisk vanskelig og 1.376 medlemmer, der ikke forventer at julen 2012 bliver økonomisk vanskelig. Spørgsmålet er ikke stillet til medlemmer, der tidligere har angivet, at de ikke fejrer jul. Af figuren ses ikke en fordeling blandt medlemmer, der har svaret "Ved ikke" til spørgsmålet om, hvorvidt julen 2012 bliver økonomisk vanskelig, disse besvarelser indgår i tallet "I alt".

Anm.: Spørgsmålet er multipelt, derfor summerer figuren ikke til 100 procent. Det har ikke været muligt at angive "Nej, ingen af ovenstående" og "Ved ikke" sammen med andre svar.

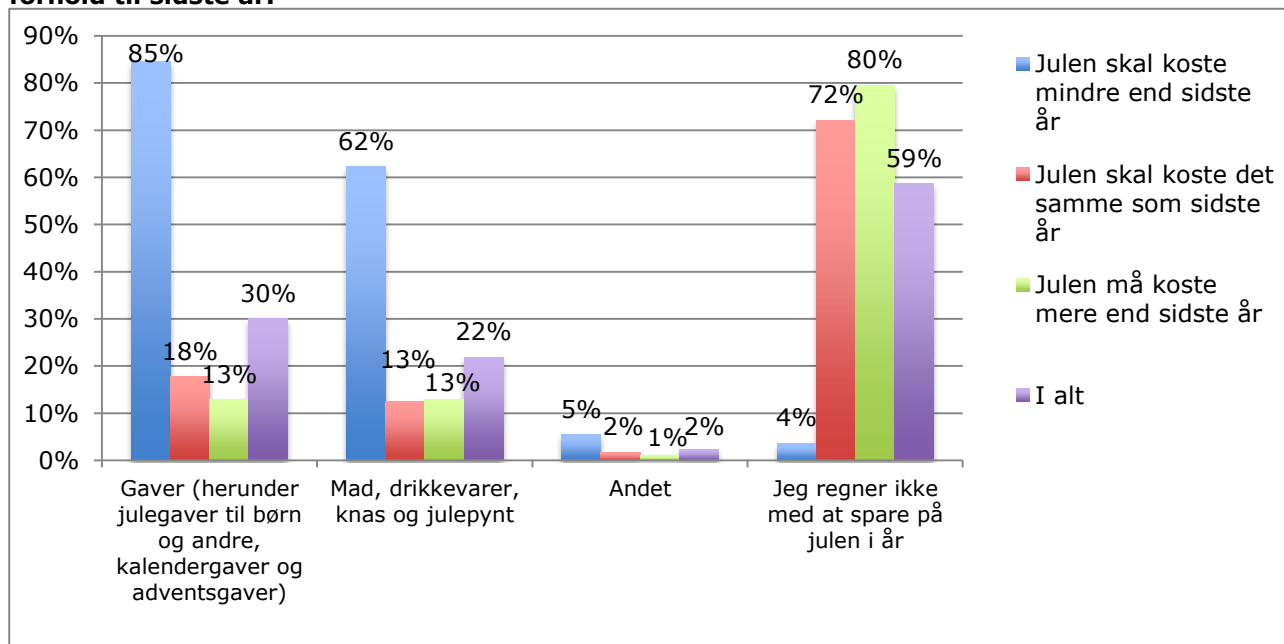
Af figur 3 ses, at andelen af medlemmer, der forventer at købe på kredit eller optage lån i forbindelse med julen er markant højere blandt medlemmerne, der forventer, at julen i år bliver økonomisk vanskelig. I alt 29 procent af medlemmer, der angiver, at de forventer, at julen i år bliver økonomisk svær for dem, regner med at købe på kredit eller optage lån i forbindelse med indkøb og andre udgifter til årets jul. Disse medlemmer forventer især at bruge kassekredit (19 procent) og kreditkort som fx MasterCard (11 procent).

¹ Spørgsmålet er multipelt, og de 12 procent fremkommer ved at lægge procentandelene for svarkategorierne "Ved ikke" og "Nej, ingen af ovenstående" sammen og trække det fra 100 procent, dvs. $100 - (1,9 \text{ procent Ved ikke} + 86,5 \text{ procent Nej ingen af ovenstående}) = 11,6 \text{ procent}$. Denne fremgangsmåde kan anvendes, da de to svarkategorier ikke har kunnet vælges samtidig med andre svar.

Samlet set regner 30 procent af FOAs medlemmer med at spare på årets julegaver

Samlet set angiver 30 procent af FOAs medlemmer, at de forventer at spare på gaverne i forbindelse med julen i år. Det viser figur 4. Der ses dog store forskelle blandt medlemmer, hvis jul skal koste mindre end sidste år, og medlemmer, hvis jul må koste det samme eller mere end sidste år. Blandt medlemmer, hvor julen i år skal koste mindre er det hele 85 procent, der angiver, at de forventer at spare på julegaverne i år.

Figur 4. Hvis du regner med at spare på julen i år i forhold til sidste år, hvad vil du så spare på i år? - Du kan vælge flere svar. (Omkodet til 4 kategorier) Fordelt på hvad julen i år må koste i forhold til sidste år.

Anm.: 1.766 besvarelser, heraf 331 medlemmer, hvis jul skal koste mindre end sidste år, 1.276 medlemmer, hvis jul skal koste det samme år som sidste år og 93 medlemmer, hvis jul må koste mere end sidste år. Spørgsmålet er ikke stillet til medlemmer, der tidligere har angivet, at de ikke fejrer jul. Af figuren ses ikke en fordeling blandt medlemmer, der har svaret "Ved ikke" til spørgsmålet om, hvad julen 2012 må koste. Disse besvarelser indgår i tallet "I alt". "Ved ikke" svar på spørgsmålet om, hvad medlemmerne vil svare på udgør samlet set 2 procent, og fremgår heller ikke af figuren.

Anm.: Spørgsmålet er multipelt, derfor summerer figuren ikke til 100 procent. Det har ikke været muligt at angive "Jeg regner ikke med at spare på julen i år" og "Ved ikke" sammen med andre svar.

Anm.: Figuren repræsenterer en omkodet version af spørgsmålet. I omkodningen er svarkategorien gaver en samlet kategori af svarmulighederne: julegaver til børn, julegaver til andre, kalender og adventsgaver. Svarkategorien mad, drikkevarer, knas og julepynt er en samlet kategori for de fire udgifter, der oprindeligt havde hver deres svarkategorier. De oprindelige spørgsmål og dets svarfordelingen kan ses af Bilag A.

Af figur 4 ses, at 41 procent² af medlemmerne samlet set angiver, at de vil spare på en eller flere af følgende udgifter til julen i år: Gaver, mad, drikkevarer, knas, pynt eller andet. Dette tal er højere end de 19 procent, hvis jul skal koste mindre end sidste år og de 14 procent, der forventer at julen bliver økonomisk vanskelig at komme igennem. Dette skyldes blandt andet, som det fremgår af figuren, at medlemmerne vælger at spare på en eller flere poster ved årets jul, selvom deres jul i år må koste det samme eller mere end sidste år.

² Spørgsmålet er multipelt, men svarkategorien "Jeg regner ikke med at spare på julen i år" har ikke kunnet vælges sammen med andre svar. De 41 procent fremkommer derfor ved at trække de 59 procent, der svarer "Jeg regner ikke med at spare på julen i år" fra 100 procent. Herved ses procentandelen, der vil spare på en eller flere ting i forbindelse med årets jul.

Den større andel af medlemmer, der forventer at spare på en eller flere udgifter i forbindelse med årets jul, kan også skyldes, at medlemmerne fx vil spare på julepynt og knas, men samtidig vil bruge flere penge på andre poster fx gaver, mad eller transport. Hermed kommer de til at tælle med blandt de 41 procent, der vil spare på én eller flere udgifter til julen (bemærk, at figur 4 viser en omkodet version af spørgsmålet, hvor flere svarkategorier er lagt sammen. Det oprindelige spørgsmål og dets svarfordeling ses af bilag A).

Figur 4 viser også, at 22 procent af medlemmerne samlet set forventer at spare på mad, drikkevarer, juleknas og pynt. Også for disse poster ses, at medlemmer, hvis jul skal koste mindre end sidste år, i højere grad vil spare her. 62 procent af medlemmer, hvis jul skal koste mindre end sidste år, forventer at spare på mad, drikkevarer, knas og/eller pynt i år.

Årsager til at medlemmerne sparer på en eller flere udgifter i forbindelse med julen

Af tabel 1 ses, hvilke årsager medlemmer angiver til at de skal/vil spare på en eller flere udgifter i forbindelse med julen i år. Årsagerne er i tabellen krydset med, hvad medlemmernes jul må koste i år i forhold til sidste år.

Tabel 1. Hvad er årsagen til, at du regner med at spare på julen i år i forhold til sidste år? - Du kan vælge flere svar. Krydset med spørgsmålet Hvad må julen koste for dig sammenlignet med sidste år?

	Julen skal koste mindre end sidste år	Julen skal koste det samme som sidste år	I alt
Ledighed hos mig selv eller samlever	15 %	8 %	11 %
Frygt for ledighed	11 %	8 %	10 %
Jeg vil hellere bruge penge på noget andet	16 %	29 %	22 %
Jeg/vi har en lavere indkomst nu	42 %	29 %	35 %
Ændret familiesituation	19 %	12 %	15 %
Andet	25 %	20 %	23 %
Ved ikke	2%	8%	5%
I alt	313	298	644

Anm.: Spørgsmålet er alene stillet til medlemmer, der forventer at spare på en eller flere udgifter i forbindelse med julen. Af tabellen ses ikke en fordeling blandt medlemmer, der har svaret "Ved ikke" eller "Julen må koste mere end sidste år" på spørgsmålet om, hvad julen 2012 må koste. Disse besvarelser indgår i tallet "I alt". Grunden til, at fordelingen for medlemmer, hvis jul må koste mere end sidste år ikke figurerer i tabellen, er, at denne gruppe alene omfatter 15 personer og dermed et for lille datagrundlag til meningsfulde procentandele.

Anm.: Spørgsmålet er multipelt, derfor summerer figuren ikke til 100 procent. Det har ikke været muligt at angive "Ved ikke" sammen med andre svar.

Af tabel 1 ses, at 35 procent af medlemmer, der forventer at spare på én eller flere udgifter i forbindelse med årets jul, angiver, at besparelserne skyldes, at medlemmerne har en lavere husstandsindkomst nu end tidligere. 22 procent af medlemmerne svarer, at de vil spare, fordi de hellere vil bruge pengene på noget andet, og 15 procent begrundes besparelserne med en ændret familiesituation (fx skilsmisse, flere børn/børnebørn, dødsfald). 11 procent begrundes julebesparelserne med ledighed hos dem selv og/eller samlever eller ægtefælle, og 10 procent angiver frygt for ledighed som årsag til at spare på julens udgifter.

Af tabel 1 ses også, at der er store forskelle i årsagerne til, hvorfor medlemmerne forventer at spare på udgifterne til årets jul blandt medlemmer, hvis jul skal koste mindre end sidste år og medlemmer, hvis jul må koste det samme som sidste år.

Blandt medlemmer, hvis jul skal koste mindre end sidste år, angiver færre årsagen "Jeg vil hellere bruge pengene på noget andet" end de øvrige medlemmer, og flere angiver årsager som lavere indkomst og ledighed. Fx svarer 42 procent af medlemmer, hvis jul skal koste mindre end sidste år, at en af årsagerne til at de forventer at spare på julen i år er en lavere husstandsindkomst og 15 procent begrundes besparelserne med ledighed hos dem selv eller sam-

lever. Blandt medlemmer, hvis jul må koste det samme som sidste år, er det 29 procent, der angiver lavere husstandsindkomst som en af årsagerne til, at de forventer at spare på udgifterne til jul og 8 procent, der angiver ledighed som årsag.

Andre begrundelser for, at medlemmerne vil spare på julen i år

Af tabel 1 ses også, at 23 procent af medlemmerne har angivet en anden årsag til, at de forventer at spare på julen i år. Her har medlemmerne mulighed for at skrive, hvilken anden årsag der er tale om, det har 150 medlemmer benyttet sig af.

Blandt de åbne svar ses mange svar, der handler om økonomi som årsag til at spare på julen, inden for åbne svar om økonomiske årsager ses bl.a.:

- Pris- og lønudviklingen/købekraft:
Et medlem skriver: *"Alt er jo steget i pris, og man får ikke så meget for sine penge! Men vi har ikke fået flere penge, så derfor."* Og et andet medlem skriver: *"Jeg kan købe mindre for de samme penge som sidste år"*
- Lavere indkomst og rådighedsbeløb
- Uventede udgifter
- Usikkerhed omkring økonomien i fremtiden:
Et medlem skriver: *"Jeg er usikker på hvordan økonomien hænger sammen i fremtiden. Når man ikke helt ved hvad der bliver dyrere f.eks. varme, el, mad mm."*
- At medlemmer vælger at spare pengene op til fx ny bil, hus eller rejser.
- At der er kommet flere børn eller børnebørn til, som skal have gaver
- At børnene er blevet voksne, så der giver mindre eller ingen gaver

Flere nævner også forskellige omstændigheder ved årets jul, der gør, at de forventer at få lavere udgifter, fx beskriver en del medlemmer, at de skal arbejde i julen, og derfor forventer at bruge færre penge. Flere medlemmer beskriver også, at de holder jul hos andre, og at det gør, at de selv har færre udgifter til julen.

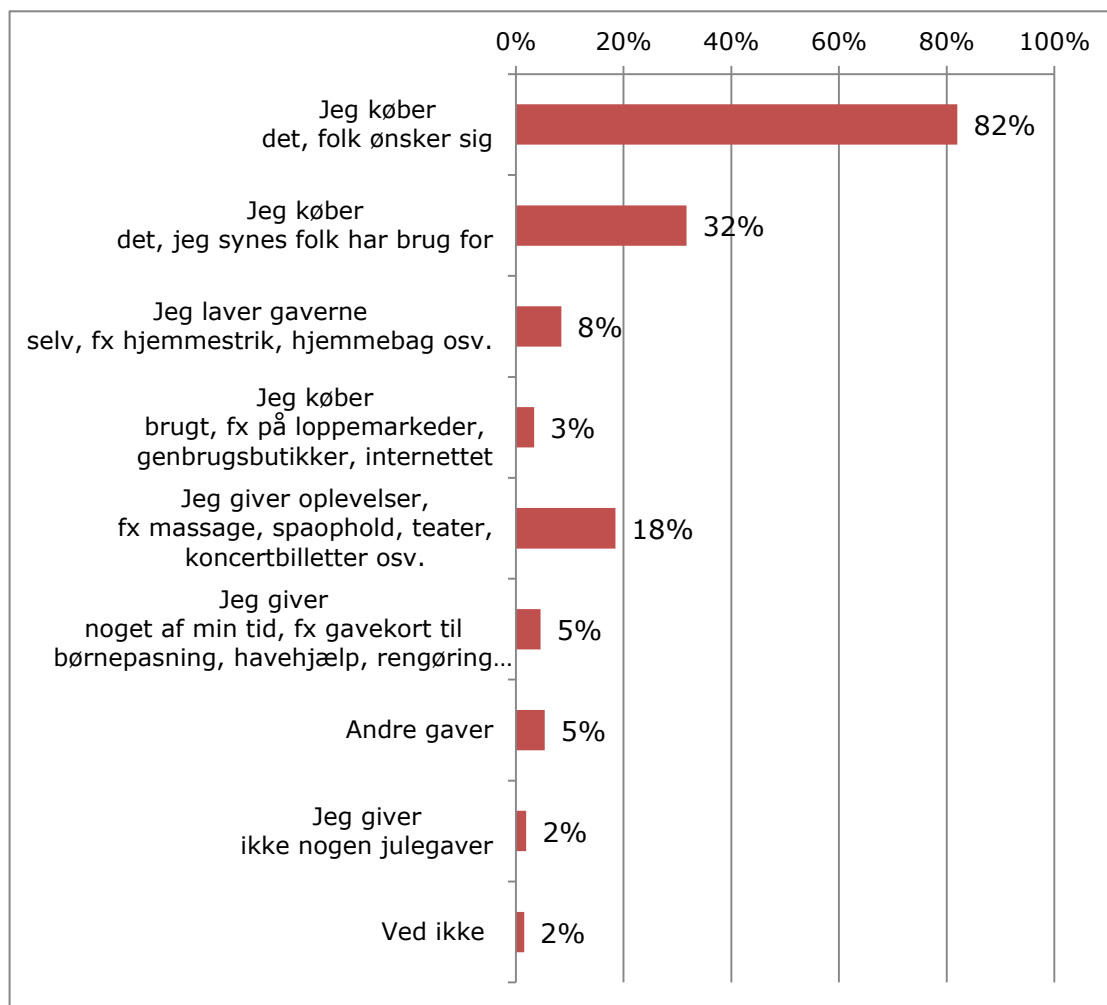
Der ses også en række mere ideologiske begrundelser for at medlemmerne forventer at spare på udgifterne til julen i år blandt de åbne svar, fx:

- At undgå madspild og overforbrug:
Et medlem skriver: *"Jeg har valgt at skru ned for forbruget pga. gentagne gange at have overflod af rester af mad, knas m.m. som egentligt ikke er nødvendigt"*
Og et andet medlem skriver: *"Jeg synes bare at forbruget nogen gange bliver lidt for højt"*
- At ville skru ned for gaveræset eller give de, der har mest brug for gaverne:
Et medlem skriver: *"Vi har aftalt med de voksne børn, at vi stopper gavebyttet"*.
Et andet medlem skriver: *"Jeg har besluttet at give til dem, jeg kender, der har mere brug for "gaver", og dem, der selv har råd, får en flaske eller noget andet småt."*
Og et tredje medlem skriver: *"Vi har aldrig brugt store beløb på julegaver, i vores familie aftaler vi, hvad gaverne må koste år for år, det er rigtigt dejligt, at vi ikke bruger formuer på det."*
Et fjerde medlem skriver: *"Jeg vil hellere bruge penge på hygge sammen med familien, end gaver til de voksne"*.

Hvilke gaver regner FOAs medlemmer med at give i år?

I medlemsundersøgelsen om julen er medlemmerne også blevet spurgt om, hvilke typer af julegaver de forventer at give i år. Af figur 5 næste side ses, at 82 procent forventer at give gaver, som folk ønsker sig. 32 procent angiver, at de vil give gaver, som de synes, modtageren har brug for. Oplevelsesgaver er også populære, 18 procent af medlemmerne forventer at give en eller flere oplevelsesgaver i år, som fx massage, spa-ophold, teater- eller koncertbilletter.

Figur 5. Hvilke typer af julegaver giver du? - Du kan vælge flere svar.

Anm.: 1.765 besvarelser. Spørgsmålet er ikke stillet til medlemmer, der ikke fejrer jul. Spørgsmålet er multipelt, derfor summerer figuren ikke til 100 procent. Det har ikke været muligt at angive "Jeg giver ikke nogen julegaver" og "Ved ikke" sammen med andre svar.

Undersøgelsens metode

Undersøgelsen om medlemmernes forventninger til deres udgifter og forbrug i forbindelse med julen 2012 er gennemført i perioden 6.-13. november 2012 via forbundets elektroniske medlemspanel. Medlemmerne fik én påmindelse i indsamlingsperioden.

Undersøgelsen om julen var en del af en større undersøgelse, der også indeholdt andre emner (bl.a. frivilligt socialt arbejde).

Spørgsmålene om julen 2012 er stillet til alle medlemstyper, dvs. både elever, erhvervsaktive, efterlønsmodtagere og pensionister.

I alt 1.788 medlemmer har medvirket i denne del af undersøgelsen – 32 elever, 1.564 erhvervsaktive medlemmer, 97 efterlønsmodtagere og 95 pensionister. Af de 1.788 medlemmer angav i alt 20 medlemmer, at de ikke fejrer jul, og de har derfor alene fået det første spørgsmål om jul.

Deltagerne i medlemspanelet er sammensat af medlemmer, der har meldt sig til panelet via forbundets hjemmeside, og medlemmer, der - tilfældigt eller via undersøgelser uden for panelet – er hvervet for at sikre en bred repræsentation fra forbundets sektorer mv.

I alt 3.029 medlemmer blev inviteret til at deltage i undersøgelsen. 42 mails kunne ikke afleveres, så det reelle antal inviterede var 2.987 medlemmer.

1.788 medlemmer har gennemført den samlede undersøgelse fuldt ud, og 48 medlemmer har afgivet nogen svar. Det svarer til henholdsvis 59,5 procent og 1,6 procent af de inviterede. Den samlede svarprocent i undersøgelsen (61,1 procent inkl. ikke-fuldt gennemførte interview) ligger på linje med andre undersøgelser via medlemspanelet.

Svarene fra ikke-fuldt gennemførte interview er inkluderet i analyserne i dette notat. Data er ikke vægtet.

Bilag A

Tabel 2. Hvis du regner med at spare på julen i år i forhold til sidste år, hvad vil du så spare på i år? - Du kan vælge flere svar. Krydset med: Hvad må julen koste for dig i år?

	Julen skal koste mindre end sidste år	Julen skal koste det samme som sidste år	Julen må koste mere end sidste år	Ved ikke	I alt
Julegaver til børn i min familie/omgangskreds	47 %	4 %	4 %	5 %	12 %
Julegaver til andre	50 %	10 %	10 %	9 %	17 %
Kalendergaver/adventsgaver	44 %	10 %	10 %	8 %	16 %
Mad	32 %	3 %	8 %	3 %	9 %
Drikkevarer	32 %	4 %	6 %	0 %	10 %
Knas	44 %	8 %	5 %	3 %	15 %
Træ og pynt	31 %	5 %	6 %	6 %	10 %
Andet	5 %	2 %	1 %	3 %	2 %
Jeg regner ikke med at spare på julen i år	4 %	72 %	80 %	45 %	59 %
Ved ikke	2 %	4 %	4 %	27 %	5 %
Svarpersoner	331	1.276	93	66	1.766